

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 24.03.1983, sp. zn. 8 Co 25/83, ECLI:CZ:NS:1983:8.CO.25.1983.1

Číslo: 12/1984

Právní věta: Ak orgán sociálneho zabezpečenia odňal dávku dôchodkového zabezpečenia, je súd povinný zistiť v konaní o preskúmaní tohto rozhodnutia, či nárok na túto dávku skutočne zanikol, a až potom preskúma zákonnosť rozhodnutia, aj z hľadiska uvedeného v ustanovení § 62 ods. 2, veta druhá, zákona č. 121/1975 Zb. Ak bola dávka odňatá dôvodne, pričom orgán sociálneho zabezpečenia dávku odňal aj pre čas pred doručením rozhodnutia tohto orgánu požívateľovi dôchodku, súd zruší toto rozhodnutie za čas pred jeho doručením a potvrdí ho za čas po jeho doručení.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 24.03.1983

Spisová značka: 8 Co 25/83

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přezkum správních rozhodnutí, Sociální zabezpečení

Předpisy: 121/1975 Sb. § 25 ods. 4

§ 116 71/1967 Sb. § 52 ods. 2

§ 62 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhodnutím z 19. 8. 1981 odňal navrhovateľke invalidný dôchodok od splátky za mesiac október 1981 a priznal jej čiastočný invalidný dôchodok v sume 271 Kčs.

Navrhovateľka sa podaným návrhom na preskúmanie uvedeného rozhodnutia domáhala ponechania plného invalidného dôchodku aj naďalej, keďže jej zdravotný stav jej nedovoľuje vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie.

Krajský súd v Bratislave svojím uznesením zrušil rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia o odňatí a zastavení výplaty dávky. Považoval za preukázané, že toto rozhodnutie sa doručovalo až 14. 12. 1981, nebolo doručené na doručenkú v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 citovaného zákona a nebolo zistené ani to, kedy bolo toto rozhodnutie doručené. Námietskou navrhovateľky uvedenou v jej opravnej prostriedku, že totiž nárok na plný invalidný dôchodok u nej nezanikol, pretože invalidita trvá aj naďalej, sa súd prvého stupňa vecne nezaoberal.

V odvolaní proti uvedenému súdному uzneseniu sa Úrad dôchodkového zabezpečenia domáhal jeho zrušenia uvádzajúc, že súd prvého stupňa mal zisťovať, kedy bolo rozhodnutie o odňatí dávky navrhovateľke doručené, a po takomto zistení mal ním vydané rozhodnutie od najbližšej splátky po dátume doručenia jeho rozhodnutia potvrdiť a len za dobu predchádzajúcu ho mohol zrušiť.

Najvyšší súd SSR ako súd odvolací preskúmal odvolaniami účastníkov napadnuté uznesenie v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že ho treba zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Zo zisteného skutočného stavu veci vyplýva, že Úrad dôchodkového zabezpečenia svojím rozhodnutím priznal navrhovateľke od 4. 10. 1981 čiastočný invalidný dôchodok v zmysle ustanovenia § 25 ods. 4 zákona č. 121/1975 Zb. /1/ v sume 271 Kčs a súčasne jej odňal invalidný dôchodok, ktorý dovtedy poberala, podľa ustanovenia § 62 ods. 1 citovaného zákona. Toto rozhodnutie bolo vydané 19. 8. 1981. Z obsahu dávkových spisov je zrejmé, že toto rozhodnutie bolo odoslané 14. 12. 1981. Úrad dôchodkového zabezpečenia pri doručovaní preskúmaného rozhodnutia nepostupoval podľa ustanovenia § 116 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb. a súd prvého stupňa deň doručenia uvedeného rozhodnutia nezisťoval.

Sama skutočnosť, že orgán sociálneho zabezpečenia odňal dávku v rozpore s ustanovením § 62 ods. 1, veta druhá, zákona č. 121/1975 Sb. nezbavuje súd povinnosti preskúmať, či skutočne nárok na dávku zanikol.

Povinnosťou súdu prvého stupňa teda bolo, aby o zániku plnej invalidity u navrhovateľky vykonal potrebné dokazovanie, z ktorého mal urobiť skutkové zistenie a potom z neho vyvodiť právny záver o tom, či navrhovateľka z hľadiska svojho zdravotného stavu spĺňa aj naďalej podmienky úplnej invalidity. Až po zistení toho, že úplná invalidita u navrhovateľky zanikla, prípadne že už netrvá alebo že tu invalidita vôbec nebola, bolo treba ďalej presne zisťovať, kedy bolo preskúmané rozhodnutie navrhovateľke doručené. Podľa výsledku tohto zistenia, sa mal súd potom zaoberať otázkou vyplývajúcou z ustanovenia § 62 ods. 1, veta druhá, zákona č. 121/1975 Zb., že totiž dávka sa odníme odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré bola už vyplatená.

Ustanovenia § 116 ods. 1 a 10 a ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. vyjadrujú zásadu, že s dávkou, ktorá bola priznaná, môže sa nakladať len spôsobom určeným týmto zákonom. Preto dávka môže byť odňatá iba pri splnení výslovne uvedených podmienok, určených v ustanovení § 62 ods. 1 citovaného zákona. Nárok na výplatu priznanej dávky teda trvá až do tej doby, keď sa stalo vykonateľné rozhodnutie o tom, že sa dávka odníma.

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o odňatí dávky podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. môže orgán dôchodkového zabezpečenia vydať až potom, keď sa stalo vykonateľné jeho rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 116 ods. 10 tohto zákona a ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. (zákona o správnom konaní).

Rozhodnutie Úradu dôchodkového zabezpečenia v prejednávanej veci je preto v rozpore s citovanými ustanoveniami, nakoľko v ňom uvedený deň nie je totožný s dňom, od ktorého sa má odňatie invalidného dôchodku realizovať. Nepredchádza takisto dňu nasledujúcemu po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré bola už dávka vyplatená, ako aj dňu, ktorým sa stalo rozhodnutie o odňatí dávky vykonateľné.

Nárok navrhovateľky na výplatu dávky invalidného dôchodku, ktorá jej mala byť vyplatená predtým, než sa rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia o odňatí dávky (vydané podľa § 62 ods. 1 zákona

č. 121/1975 Zb.) stalo vykonateľným v zmysle ustanovenia § 116 ods. 10 zákona č. 121/1975 Zb. a ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb., trvá teda i po dni, ktorým sa rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia o odňatí dávky stalo vykonateľným.

Povinnosťou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní teda bude jednak zisťovať trvanie nároku navrhovateľky na plný invalidný dôchodok a len po zistení, že nárok už netrvá, zaoberať sa otázkou, od ktorej doby a kedy bolo navrhovateľke doručené rozhodnutie o tom, že sa jej dávka plného invalidného dôchodku odníma. Až podľa výsledkov tohto zistenia bude možné preskúmané rozhodnutie zrušiť, avšak len pokiaľ ide o splátky invalidného dôchodku splatné pred doručením rozhodnutia o odňatí tejto plnej dávky. Za dobu po tomto dátume, ak navrhovateľka nebude plne invalidná, bude potrebné napadnuté rozhodnutie orgánu sociálneho zabezpečenia potvrdiť.

Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, bolo treba napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť s tým, aby vo veci ďalej konal a rozhodol, a to aj o prípadných trovách odvolacieho konania.

1) Úplné znenie tohto zákona so zmenami a doplnkami bolo teraz vyhlásené pod č. 30/1983 Zb.